

ИСТОРИЈА

Списание на Сојузот на историските друштва на СР Македонија

Редакција: Војо Кушевски, Глигор Тодоровски, Миле Тодоровски,
Томо Томоски, Благоја Цветковски

Секретар на редакцијата: Димитар Димески

Главен и одговорен уредник: Војо Кушевски

Издавач: Сојуз на историските друштва на СР Македонија

Адреса на редакцијата и на администрацијата:
Сп. „Историја“, Филозофски факултет, Историски семинар, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност на редакцијата и наведуването на изворот

Списанието излегува двапати годишно; ракописите не се враќаат; годишна претплата изнесува за членови на Сојузот на друштвата на историчарите 30 динари, за нечленови и установи 40 динари; за странство 80 динари; за ученици и студенти 16 динари; цената на одделен број 20 динари; а за странство 40 динари

Претплатата се уплатува на чековна сметка: 40100-678-955, СОК, Скопје,
„Историско друштво на СРМ“ — за „Историја“

Јазична редакција: Љупка Станковска

Насловната страница ја изработи: Љупка Станковска

Печатница при Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје

Тираж 3 000 примероци

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ИСТОРИСКИТЕ ДРУШТВА НА СР МАКЕДОНИЈА

ГОДИНА IX

СКОПЈЕ, 1973

БРОЈ 1

СОДРЖИНА

СТАТИИ

ХРИСТО АНДОНОВ ПОЛЈАНСКИ, Маркс и историјата — —	3—20
ДАНЧО ЗОГРАФСКИ, Улогата на наставата по историја во формирањето на општествената и националната свест на младите поколенија — — — — —	21—26
Акад. ЉУБЕН ЛАПЕ, Селото и градот во Македонија од крајот на XVIII до почетокот на XIX век — — — — —	27—37
ТОМО ТОМОСКИ, Средновековните градови во Македонија — —	39—45

ПРИЛОЗИ

М. ТОДОРОВСКИ, Мавровско-гостиварскиот партизански одред „Кораб“ — — — — —	47—59
В. А. ИВАНОВСКИ, Прилог кон проучувањето на прашањето за размена на заробеници за време на Народноослободителната војна во Македонија 1941—1944 година — — — — —	61—66
Д. ДИМЕСКИ, Турските репресалии во леринските села за време на Илинденското востание — — — — —	67—80
Х. АНДОНОВ ПОЛЈАНСКИ, Околу учеството на македонските социјалисти на Првомајските демонстрации во Софија во 1896 година — — — — —	81—84
М. СОКОЛОВСКИ, За јуруните и јуручката организација во Македонија од XV до XVIII век — — — — —	85—99
А. МАТКОВСКИ, Миграции од село в град во Македонија од XVI до XIX век — — — — —	101—107

МАТЕРИЈАЛИ

ЈОСИП БРОЗ ТИТО, За досегашната работа и задачите на Партијата — реферат од V-та земска конференција на КПЈ (II)	109—126
А. ЛАИНОВИЌ, Обид на италијанското политичко влијание на македонската студентска организација во Швајцарија во 1919 година — — — — —	127—133
ПЛУТАРХ, Споредени животописи: Александар (избор на по-интересни глави и места) — — — — —	135—154

НАСТАВА

Н. ЧИНГО, Местото и улогата на наставата по историја во марксистичкото образование и воспитување на младото поколение — — — — —	155—162
В. КУШЕВСКИ, Улогата на наставникот по историја во марксистичкото образование и воспитување — — — — —	163—171
Д. АЕПЧЕСКИ, Актуелизацијата како принцип во наставата по историја — — — — —	173—177

ОСВРТИ

- А. СТОЈАНОВСКИ, Краток осврт на остварувањата на историската наука во СР Македонија — — — — — 179—187

КРИТИКА И ПРИКАЗИ

- М. К., Д-р Миле Тодоровски, Партизанските одреди и Народноослободителната војска на Македонија во Ослободителната војна и Револуцијата (1941—1944), Скопје 1972 г. — — — — — 189
Д. П., Коце Солунски, Кузман I, II, Скопје 1973 г. — — — — — 191
Л. А., Велес и Велешко во НОВ 1941, Титов Велес 1973 г. — — — — — 193
Б. Ц., „11 октомври“, Скопје 1972 год. — — — — — 195
Р. Т., Omladina и antifašističkom pokretu Jugoslavije 1936—1945 g., Bihać — Banja Luka 1972 — — — — — 196
Н. В., Зборник на документи за државно-правниот развиток на Социјалистичка Република Македонија (1945—1963), Том I, кн. 1 и 2, Скопје 1970 — — — — — 198
К. А., Бранко Панов, Теофилакт Охридски како извор за средновековната историја на македонскиот народ — — — — — 199
Д. А., Historiographie de macédoine (1945—1970), — Институт за национална историја (Institut de l'histoire nationale), Skopje 1972 — — — — — 201
М. П., Егејска Македонија во НОВ 1944—1945. Том I, Скопје 1971, Редакција и превод: Ристо Кирјазовски, Васил Пејов и Тодор Симовски, Скопје — — — — — 202
Д. Петр., D-r Petar Lisičar, Grci i Rimljani, Zagreb, 1971 — — — — — 203
Ј. А., „Македонски архивист“, кн. 1, бр. 1, Скопје 1972 г. — — — — — 206
Т. С., Славянски и Балкански фольклор, Москва 1971 — — — — — 208
А. Т., Академик Кирил Патријарх Български, Българското население в Македония в борбата за създаване на Егзархията, София 1971 — — — — — 210
В. К., В. О. Пунский, Формирование у школьников понимания закономерности исторического процесса, Москва 1972 — — — — — 212

ОД ДЕЈНОСТА НА СОЈУЗОТ И ДРУШТВАТА

- БОШКО СТАНКОВСКИ, Поздравна реч на 20-то јубилејно собрание на Сојузот на историските друштва на СР Македонија — ИЗВЕШТАЈ на управата на Сојузот на историските друштва за периодот од 1970 до 1972 година — — — — — 219
ИЗВЕШТАЈ на редакцијата на списанието „Историја“, за периодот од 1970 до 1972 година — — — — — 221
ЗАПИСНИК од 20-то јубилејно годишно собрание на Сојузот на историските друштва на СР Македонија — — — — — 233
Од активноста на Друштвото на историчарите во Прилеп — — — — — 242
255

БИБЛИОГРАФИЈА

- М. РИСТЕВСКА, Маркс и Енгелс на македонски — библиографија
К. СИДОВСКИ, Прилог кон библиографијата за Битола и Битолско до Првата светска војна — — — — — 261
264

ХРОНИКА И БЕЛЕШКИ

- В. К., Од меѓународниот симпозиум на археолозите во Прилеп — — — — — 271
Н. А., Уште еден симпозиум во Прилеп — За животот и делото на Пере Тошев — — — — — 272
Г. А., Научен меѓународен колоквиум „Анри Барбис — неговото време и неговото дело“ по повод 100-годишнината од раѓањето на овој истакнат француски и светски писател и револуционер — — — — — 273

ИН МЕМОРИАМ

- Д-р Трифун Грековски — — — — — 279
СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИТЕ — — — — — 283

INHALT

Seite

ARTIKEL

HRISTO ANDONOV POLJANSKI, Marx und die Geschichte — — —	2—20
DANTSCHO ZOGRAFSKI, Die Rolle des Geschichtsunterrichts in der Bildung des gesellschaftlichen und nationalen Bewußtseins der jungen Generationen — — — — —	21—26
Akad. LJUBEN LAPÈ, Dorf und Stadt in Makedonien von Ende des XVIII bis Anfang des XIX Jahrhundersts — — —	27—37
TOMO TOMOSKI, Die mittelalterlichen Städte in Makedonien —	39—43

B E I T R Ä G E

M. TODOROVSKI, Die Patrisanenabteilung „Korab“ von Mavrovo und Gostivar — — — — —	47—59
V. A. IVANOVSKI, Beitrag zum Studium der Frage über den Austausch von Kriegsgefangenen während des Volksbefreiungskampfes in Makedonien 1941—1944 — — — — —	61—66
D. DIMEVSKI, Türkische Repressalien in den Dörfern von Lerin während des Ilinden-Aufstandes — — — — —	67—80
H. ANDONOV POLJANSKI, Über die Teilnahme der makedonischen Sozialisten an den Demonstrationen anlässlich des Ersten Mai in Sofia im Jahre 1896 — — — — —	81—84
M. SOKOLOSKI, Über die Juruken und die jurukische Organisation vom XV bis zum XVIII Jahrhundert — — — — —	85—99
A. MATKOVSKI, Migrationen aus dem Dorf in die Stadt in Makedonien vom XVI bis zum XIX Jahrhundert — — — — —	101—107

M A T E R I A L I E N

JOSIP BROZ TITO, Über die disherige Tätigkeit und Aufgaben der Partei — ein Referat der Fünften Landeskonferenz der KPJ (II) — — — — —	109—126
A. LAINOVITSCH, Ein Versuch von seiten Italiens auf die makedonische Studentenorganisation in der Schweiz im Jahre 1919 einen politischen Einfluß zu nehmen — — — — —	127—133
PLUTARCH, Vergleichende Biographien: Alexander (Auswahl interessanter Kapitel und Stellen) — — — — —	135—154

U N T E R R I C H T

N. TSCHINGO, Der Platz und die Rolle des Geschichtsunterrichts in der marxistischen Bildung und Erziehung der jungen Generation — — — — —	155—162
V. KUSCHEVSKI, Die Rolle des Geschichtslehrers in der marxistischen Bildung und Erziehung — — — — —	163—171
D. LEPTSCHESKI, Die Aktualisierung als Prinzip im Geschichtsunterricht — — — — —	173—177

R Ü C K B L I C K E

- A. STOJANOVSKI, Kurzer Rückblick auf die Verwirklichungen der geschichtlichen Wissenschaft in der S. R. Makedonien 179—187

KRITIK UND ABRISSE

M. K., Dr Mile Todorovski, Die Partisanenabteilungen und das Volksbefreiungsheer Makedoniens im Befreiungskrieg und der Revolution (1941—1944) Skopje im Jahre 1972 — — — — —	189
D. P., Koce Solunski, Kusman I, II, Skopje 1973 — — — — —	191
L. L., Veles und seine Umgebung im Volksbefreiungskampf (VBK) 1941, Titov Veles 1973 — — — — —	193
B. C., „Der 11. Oktober“ Skopje 1972 — — — — —	195
R. T., Die Jugend in der antifaschistischen Bewegung Jugoslawiens 1936—1945, Bichatsch, Banjaluka 1972 — — — — —	196
H. V. Sammelschrift von Dokumenten über die staatlich-rechtliche Entwicklung der Sozialistischen Republik Makedonien (1945—1963) Band I, Buch 1 und 2, Skopje 1970 — — — — —	198
K. A., Branko Panov, Theophilakt von Ochrid als Quelle der mittelalterlichen Geschichte der makedonischen Volkes — — — — —	199
D. D., Historiographie de Macédoine (1945—1970) Institut de l'histoire nationale, Skopje 1972 — — — — —	201
M. P., Ägäischmakedonien im V BK 1944—1945, Band I, Skopje 1971, Redaktion und Übersetzung: Risto Kirjazovski, Vasil Pejov und Todor Simovski Skopje — — — — —	202
D. P., Dr Petar Lisitschar, Griechen und Römer, Zagreb 1971 — —	203
J. A., „Der makedonische Archivist“, Buch 1, № 1, Skopje 1972 — —	206
T. C., Славянский и Балканский фольклор, Москва 1971 — — —	208
A. T., Академик Кирил Патриарх Български, Българското население в Македония в борбата за създаване на Егзархията, София 1971	210
B. K., B. O. Пунский, Формирование у школьников понимания закономерности исторического процесса, Москва 1972 г. — — —	212

B I B L I O G R A P H I E

M. RISTEVSKA, Marx und Engels auf Makedonisch — Bibliographie	261
K. SIDOVSKI, Beitrag zur Bibliographie über Bitola und Umgebung bis zum Ersten Weltkrieg — — — — —	264

I N M E M O R I A M

Dr Trifun Grekovski — — — — —	279
-------------------------------	-----

VERZEICHNIS DER MITARBEITER — — — — —	283
---------------------------------------	-----